

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Sárossi Ügyvédi Iroda (1191 Budapest, Lehel u. 15., VIII/23., ügyintéző: dr. Sárossi Andrea ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű és II.rendű felperes neve II. rendű felpereseknek (mindketten **I-II. rendű felperesek címe** szám alatti lakosok) - a Dr. Kiss György Ügyvédi Iroda (2200 Monor, Ady Endre u. 13., ügyintéző: dr. Kiss György ügyvéd) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Pest Megyei Bíróság 2008. október 7. napján kelt 21.P.28.090/2004/53. szám alatti ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 54. és Pf. 2. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és a II. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt az alperesnek egyetemlegesen 60.000 (hatvanezer) forint másodfokú perköltséget és térítsenek meg az államnak külön felhívásra 301.500 (háromszázegyezer-ötszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben 5.025.000 forint kártérítés és ennek 2003. február 25-től a kifizetés napjáig járó törvényes kamata megfizetésére kérték kötelezni az alperest bejelentve perköltségigényüket is. Keresetüket elsődlegesen a Ptk. 349. § (1) bekezdésére, másodlagosan a Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapították.

A felperesek előadták: az $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban tulajdonukban álló perbeli ingatlant elől a **M.** utca, hátul a **P.** utca határolja. Ez utóbbi kis utcában az alperes 2000-2001. években a löszös partfal stabilizálása érdekében támfalépítést végzett a **G.** Kft.

kivitelezésében. A munkavégzés során az építkezők semmibe vették a **P.** utca elejére kihelyezett 2,5 tonna súlykorlátozást elrendelő KRESZ-táblát, és oda rendszeresen jártak nehéz tengelynyomású, túlsúlyos, építőanyagot szállító gépjárművek. A bejárás érdekében a szállítók az utca elején szintén elhelyezett szélességkorlátozó oszlopok egyikét is kiszedték. A nehéz tehergépkocsik tiltott bejárásának az lett a következménye, hogy az aszfaltút összetöredezett, megsüllyedt, és ez a terület vízelvezetését oly módon változtatta meg, hogy a víz a felperesi ház alá folyik, azt alámossa, ezzel annak állékonyágát és állagát károsan befolyásolja.

A felperesi álláspont szerint az alperes közigazgatási jogkörben okozta kárakat, mert a **P.** utca közterület, ami az alperes kizárólagos tulajdonában van, és erről az önkormányzati tulajdonú útról szivárog be a felperesek házába a víz, ami az épület állagromlását okozza. Az alperes többszöri felhívás ellenére a közút helyreállításáról, az adott útszakasz kijavításáról nem gondoskodott. A támfalépítés miatt nagyobb vízmennyiség folyik ki a **P.** utcára, amely utca így csapadékelvezetőként, sőt a felperesek ingatlanánál szabályos vízgyűjtőként funkcionál, s ezzel okozati összefüggésben keletkeztek a felperesi károk. Az alperes a kidöntött közúti közlekedési táblát nem tetette vissza, illetve annak kidöntését nem szankcionálta, pedig ha ezt megteszi, feltehetőleg nem következett volna be a **P.** utca megroggyanása. Ezen kívül a támfalépítést is úgy kellett volna megszervezni, hogy közben ne okozzanak kárt senki tulajdonában. A felperesek utaltak az 1988. évi I. törvény 33-35. §-aira, az alperes ugyanis mint a közút kezelője nem teljesítette az e jogszabályokban meghatározott kötelezettségeit.

Mindezek alapján a felperesek azt az értékcsökkenésben jelentkező kárt érvényesítik, amelyet a Szentendrei Városi Bíróság előtti Pk.50.382/2002. szám alatt folyt előzetes bizonyításra irányuló eljárásban kirendelt szakértők megállapítottak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte és perköltséget igényelt. Vitatta a kereset jogalapját és összecszerűségét.

Előadta: a **P.** utcában lévő egyik épület mögött 2000 őszén partfalomlás történt, amely után kénytelen volt a veszélyt elhárítani. A stabilizációs munkák 2000 novemberében kezdődtek a környéken lakók ingatlanainak védelmében. Ennek során folyamatosan végeztek méréseket, de a munkálatok következtében keletkezett repedést és elmozdulást nem észleltek a felperesi ingatlanon. Erre figyelemmel az alperesi kárfelelősség egyetlen eleme sem igazolható. A felperesek előadásából továbbá kitűnik, hogy az ingatanukban keletkezett kár - ha ilyen egyáltalán bekövetkezett - több okra vezethető vissza: nem egy ok a felperesi érdekkörbe (pl. az ingatlan kora, állaga, szakszerűtlen felújítás és vízelvezetés), illetve más szerv érdekkörébe tartozhat (járművek tiltott forgalma, a közúti közlekedés szabályainak megszegése), vagy senkinek sem róható fel (a terület talajadottságai). Ezzel szemben az alperesi önkormányzat megrendelése alapján a **G. Kft.** a partfalomlás miatt keletkezett veszélyhelyzetet hárította el szakszerűen, a szükséges hatósági engedélyek birtokában. Az alperes megjegyezte, hogy az esetleges károkozás nem államigazgatási jogkörben történt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket egyetemlegesen, hogy 30 nap alatt fizessenek meg az alperesnek összesen 360.000 forint perköltséget. A le nem rótt 301.500 forint kereseti illetéket a felperesek egyetemlegesen kötelesek megtéríteni külön felhívásra a magyar államnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a konkrét esetben azt kellett vizsgálni, hogy az alperest milyen hatósági feladatok terhelik, és ezek közül melyet végzett el szakszerűtlenül, vagy melyeket mulasztott el elvégezni. Megállapította, hogy az alperest terhelte hatósági jogkörben a KRESZ-táblák, illetőleg a szélességkorlátozó oszlop visszahelyezésének kötelezettsége, valamint az is az alperes részére előírt jogszabályi kötelezettség, hogy az önkormányzati kezelésben levő utakat rendszeresen ellenőrizze, és gondoskodjon azok tisztításáról. A vízelvezető csatorna ellenőrzése és tisztán tartása szintén alperesi kötelezettség volt, hiszen az az út műtárgya, a P. utca pedig önkormányzati tulajdonban áll. Az elsőfokú bíróság a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 33. § (1) bekezdése, a 34. § (1), (3), (4), (5) bekezdése és a 35. §-a alapján megállapította, hogy az alperes mulasztott. Utalt azonban arra, hogy a továbbiakban a kár bekövetkeztét és az okozati összefüggést is vizsgálni kell. A kár beállta körében az elsőfokú bíróság arra utalt, hogy azt kellett tisztázni, a meglevő nedvesedéshez képest az alperesi mulasztások milyen többlethatásokat váltottak ki, vagyis a nedvesedés milyen mértékben nőtt. Ezt a kérdést azonban a szakértők megválaszolni nem tudták, bírói bizonyossággal választ adni erre a kérdésre nem lehet. Az okozati összefüggés kapcsán az elsőfokú bíróság a perben beszerezett bizonyítékokból azt a következtetést vonta le, hogy a M. utcai erőteljes forgalom hatott a felperesi ház állagára, a teherautók P. utcai esetleges károsító többlethatása kimutatható nem volt. Figyelemmel arra, hogy a felpereseket ért károsodás és az alperes mulasztása között közvetlen oksági kapcsolat nem volt megállapítható, illetve a felperesi ingatlan nedvesedését a nem megfelelő szigetelés okozta, továbbá az ingatlan külső és belső vakolatán jelentkező repedések a közlekedési terhelésre vezethetők vissza, nem pedig az alperes mulasztására, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen az I-II. rendű felperesek éltek fellebbezéssel. Módosított fellebbezési kérelmükben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetüknek történő helytadást és az alperes perköltségben való marasztalását kérték. Az elsőfokú ítélet esetleges részleges megváltoztatása esetére kérték, hogy az ítélet tábla az őket arányosan terhelő peres illeték megfizetése alól mentesítse az Itv. 62. § (2) bekezdése alapján.

Hangsúlyozták, hogy a bíróság az elsőfokú eljárás során olyan szakértőket vett igénybe, akik nem tudtak minden részletében teljes, autentikus szakvéleményt adni, így a bizonyítási eljárásból alapvetően hiányzott olyan talajmechanikai igazságügyi építési szakértő véleménye, amely feltáráson és egyéb talajmechanikai szakirányú vizsgálatokon alapult volna. Éppen ezért kérték, hogy az ítélet tábla - amennyiben szükségesnek látja - eljárása során rendeljen ki talajmechanikai építésügyi szakértőt, hogy bizonyítható legyen, nem a szigetelés hiányossága miatt

következett be a vizesedés. Az elsőfokú ítélet olyan szakvéleményen alapul, amelyet olyan szakértő készített, akinek szakterülete a magasépítési építésügy, ennél fogva ezt a szakvéleményt nem is lehetett volna figyelembe venni. A szakértők továbbá a M. utcai forgalomra hivatkoztak, ez esetben viszont nem érthető, hogy miért a P. utca felé eső új építésű részen keletkezett vízszintes repedés. A szakértők tényként kezelték, hogy a kivitelező cég méréseket végzett a talajsüllyedés vizsgálatára, ténylegesen azonban ilyen mérések nem történtek. Azt a felperesi állítást sem vették figyelembe a perbeli szakértők és a bíróság sem, hogy nem az épület mozgott a nagy súlyú járművek miatt, hanem az út süllyedt és szakadt be ezekre tekintettel, és itt folyt be a talajvízbe az esővíz és télen a sós hólé, amely még a szigetelést is szétmarja, megrongálja. Az elsőfokú bíróság ítéletében egyébként is több helyen téves ténybeli megállapításokat tett, illetve olyan bizonyítékokra hivatkozik, amelyek nem tartoznak a tárgyhoz. A bíróság továbbá rögzíti az alperes mulasztásait, mégis a mulasztásokban megnyilvánuló alperesi felelősséget nem értékelte a döntéshozatalnál az alperes hátrányára.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte bejelentve a másodfokú eljárásra vonatkozó perköltségigényét is.

Hangsúlyozta, hogy az előzetes bizonyítási eljárásban résztvevő szakértők több szempontból alkalmatlan szakvéleménye arra késztette, hogy indítványozza a perben igazságügyi szakértő kirendelését. A felülvéleményből egyértelműen a felperesi előadások megalapozatlansága tűnik ki, ezért az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg. A felperesek a nem releváns tények felnagyításával azt sugallják, hogy a lakóépületben bekövetkezett meghibásodások kizárólag a szakszerűtlen munkálatok következményei. Állításukat azonban cáfolják azok a korábbi kezdeményezések, amelyek a főútvonal megnövekedett forgalma miatti, korábban is meglevő hibaforrásokra utalnak. Az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el K. S. igazságügyi szakértő szakvéleményét, valamint a felülvéleményt, de más bizonyítékok (tanúmeghallgatás, okiratok) sem támasztották alá a felperesi kártérítési igény megalapozottságát.

Az alperes megjegyezte továbbá, nem tud arról, hogy a felperesek az elsőfokú eljárásban a tárgyalás berekesztése előtt bármilyen bizonyítási indítványt előterjesztettek volna, így például talajmechanikai igazságügyi szakértő bevezetésére. Erre figyelemmel értelmezhetetlen a fellebbezésnek a bizonyítási eljárás hiányosságaira való utalása.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett rendelkezése nem volt, ezért az ítéletábra azt teljes terjedelmében bírálta felül.

A felperesek fellebbezése alaptalan.

Fővárosi Ítéletábra a fellebbezésben indítványozott szakértői bizonyításra figyelemmel vizsgálta, hogy szükséges-e a Pp. 252. § (3) bekezdése szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése.

A felperesek az elsőfokú bíróság előtt a tárgyalás berekesztését megelőzően (az 51. sorszámú jegyzőkönyvben foglaltak szerint) úgy nyilatkoztak, hogy bizonyítási

indítványuk nincs. Erre tekintettel a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésben megjelölt bizonyítás lefolytatására csak akkor lenne lehetőség, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányulna. E feltétel azonban nem áll fenn, mivel a kereset eredményességéhez nemcsak az alperesi jogellenes magatartás és az okozati összefüggés bizonyítására van szükség, az alperesi kárfelelősség megállapításának pedig más feltételei is hiányoznak. A felajánlott bizonyítás ez okból szükségtelen, az ítélet hatályon kívül helyezésére ok nincs.

A per érdemét tekintve megállapítható, hogy a felperesek keresetüket elsődlegesen a Ptk. 349. § (1) bekezdésére alapították, ezen belül pedig a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény egyes rendelkezéseire hivatkoztak; az elsőfokú bíróság is ez alapján bírálta el a keresetet. Az adott tényállás mellett azonban kizárt az alperes közigazgatási jogkörben való károkozása, hiszen a felperesek - tényelőadásuk tartalma alapján - nem az alperes közhatalmi tevékenységére vezették vissza kárukat. Az 1988. évi I. törvény jelen esetben nem is alkalmazható, hiszen annak 1-2. §-aiból következően a törvény a közlekedésben résztvevőkre terjed ki, és a közlekedés biztonságára vonatkozó szabályokat tartalmaz. A felperesek nem a közlekedés biztonsága érdekében kifogásolták a közút állapotát, ők maguk nem is a közlekedésben résztvevő személyként érvényesítenek igényt; de nem is a szomszédos ingatlan tulajdonosaként, mint ahogy erre az elsőfokú bíróság ítéletében utalt. A helyes jogalap a másodlagosan megjelölt Ptk. 339. § (1) bekezdése, melyre figyelemmel a felpereseknek a perben azt kellett bizonyítaniuk, hogy az alperes - illetve a Ptk. 315. §-a szerinti teljesítési segédje, adott esetben az általa megbízott vállalkozó - jogellenes magatartást tanúsított, továbbá őket az általuk megjelölt összegű kár érte, valamint az alperes jogellenes magatartása és a hivatkozott káruk között okozati összefüggés áll fenn. A három feltétel konjunktív, vagyis bármelyik bizonyíthatatlansága a kereset elutasítását vonja maga után.

A felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság mérlegelését, illetve annak eredményét támadták, mert álláspontjuk szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható tényállásból levezethető, hogy a náluk jelentkező épületkár egyrészt a nehéz gépjárművek áthaladása miatti útsüllyedésre, másrészt a támfalépés miatt megnövekedett vízmennyiségre, annak az épületük alá jutására vezethető vissza. A perben ezért azt kellett vizsgálni, hogy a szakvélemények e tényeket mennyiben támasztják alá.

Az elsőfokú bíróság alperesi jogellenes magatartásként azt értékelte, hogy a támfalban levő vízáteresztő szemek ellenőrzésére és tisztítására nem került sor. A felülvéleményre figyelemmel rögzítette ugyanakkor, hogy a csatornaszemek eltömődése és a felperesi kár között okozati összefüggés nincs.

Az elsőfokú bíróság mérlegelésének eredménye annyiban nem téves, hogy ítékezése alapjául az IMSZB felülvéleményét fogadta el. E felülvéleménynek kiemelt jelentősége ugyan nem volt, azt a bíróság szabadon mérlegelte, azért kellett mégis az IMSZB felülvéleményét irányadónak tekinteni, mert az abban foglaltak

helyességét a korábbi, a bíróság által kirendelt szakértő szakvéleménye lényegében alátámasztja.

A perben vizsgálandó releváns kérdés az volt, hogy a felperesek által megjelölt épületkároknak (repedések a falon, csempén) mi az oka. Az előzetes bizonyítási eljárásban készült szakvélemény szerint a felszíni víz elvezetésének szakszerűtlensége, az utcai padozati folytonosság hiánya és a támfal építésével együttjáró nehéz járművek repedezettségi közrehatása állapítható meg. A K. S.-féle szakvélemény és az IMSZB felülvéleménye ugyanakkor egyezően az alapozási és szigetelési hibákra vezeti vissza a felperesi épület vizesedéssel kapcsolatos károsodását. A bíróság a két egybehangzó szakvéleményt fogadhatja el helyesnek. Ha ugyanis a P. utca megsüllyedése miatt, vagy az alperes által létesített támfal miatt többlet-vízmennyiség kerülne is a felperesi ingatlanra, illetve az alá, a megfelelő alapozásnak és szigetelésnek meg kellene akadályoznia a károsodást. Az ingatlan értékét ily módon a megfelelő szigetelés hiánya befolyásolja és nem az, hogy a szigetelésnek mekkora vízmennyiséget kell elhárítania. A nagyobb vízmennyiségnek abból a szempontból lehet jelentősége, hogy komolyabb vizesedés esetén nagyobb lehet az épületkár (repedések) javítási költsége, a szigetelés- és alapozásbeli hiányosságok kiküszöbölésének költsége azonban bármilyen vízmennyiség esetén azonos. A fentiek szerint az alperes kifogásolt magatartása és a hivatkozott kár között okozati összefüggés nem áll fenn.

Mindezek mellett megjegyzi az ítéletábra, hogy a Ptk. 339. § (1) bekezdésébe foglalt konjunktív feltételek közül a kár összege sem bizonyított annak ellenére, hogy a felperesek bizonyítási kötelezettségükről az elsőfokú bíróságtól (a 9. számú és a 35. számú jegyzőkönyvek tartalma szerint) megfelelő tájékoztatást kaptak.

A kár összegét a felperesek az előzetes bizonyítás során beszerzett szakvéleményre alapították, az itt meghatározott 5.025.000 forintos értékcsökkenéshez képest azonban a K.-féle szakvéleményben rögzített 1.904.414. forint lényeges eltérést mutat. Az ellentétet a szakértők személyes meghallgatásával nem sikerült feloldani, a kár összegére pedig további bizonyítás nem folyt: így a perben a kár összege sincs bizonyítva.

A Fővárosi Ítéletábra a fenti eltérő indokolással az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredménytelensége folytán a másodfokú perköltségnek a másodfokú eljárás munkaigényére figyelemmel mérlegeléssel megállapított összegét a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a felperesek kötelesek viselni. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel a felperesek kötelesek.

Budapest, 2009. március 31.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Klára s.k.
előadó bíró

Világhyéné dr. Böcskei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: